

Terug naar Lindenhove

CLEMENS WISSE

Terug naar Lindenhove

GROTE LETTER BIBLIOTHEEK
DEVENTER

Eerste hoofdstuk

1

Half verscholen onder grote linden lag 'Lindhove'. Afgelegen, onder aan de dijk van de kromme vliet. Het oude, gedeeltelijk met mos begroeide, rieten dak stak vanuit de verte gezien maar nauwelijks boven de dijk uit. De woning en de stal vormden één geheel. Een ronde uitstulping aan de achterkant van de hoeve was de karnmolen. Aan de andere kant van de hoeve was een ondiepe wijk die in de nazomer vol kroos lag. Palen in 't water met daartussen getimmerde planken hielden het kroos tegen, zodat er schoon water getapt kon worden aan de stoep van het boenhok. Dat boenhok was fris groen geschilderd met witte naden tussen de planken. Aan de zijkant, naast de deur die toegang gaf tot het achterhuis, was een lange plank op klampen tegen het boenhok getimmerd. Daaraan hingen witgeschuurde klompen. Naast de woning liep een pad naar de draai over de kromme vliet. De voorkant van de woning lag op een tiental meters van dat water. Er stond laag struikgewas, waaronder enkele bessestruiken. Een twee

meter breed grindpad scheidde de woning van dat struikgewas. Onder het grote raam, naast de monumentale voordeur die nooit gebruikt werd, stond een witte houten bank en boven die bank was een plaat in de gevel gemetseld. Uit het opschrift daarvan bleek dat de hoeve in 'het jaar Onzes Heeren' 1816 was gebouwd, althans dat was het jaar van de eerstesteenlegging door Neeltje de Goede. Dat was alweer meer dan honderd jaar geleden.

'Is dat de hoeve van Aard de Goede?' riep Nelie Brinkman naar een jonge boer die stond te 'sloten'.

De aangesprokene staakte even het werk en veegde met een grote rode zakdoek het zweet van zijn voorhoofd. Veel volk kwam je in de afgelegen polder niet tegen en hij keek dan ook met meer dan gewone belangstelling naar de kittig voortstappende jonge meid die hem de vraag gesteld had.

'Ja, dat klopt!' riep hij terug.

'Fijn, dank je.'

'Hé, wacht eens even. Ben jij er soms een van Brinkman?'

'Ja, hoe weet jij dat?'

'Ik ben Johan de Goede en wij verwachten vandaag de nieuwe meid, zodoende.'

‘O, jij bent de zoon. Dat treft goed, dan kun je me mooi helpen sjouwen.’

‘Nou vooruit dan maar. Het is toch bijna melktijd. Hoe heet je eigenlijk?’

‘Nelie.’

Zo verliep de eerste kennismaking tussen Johan de Goede en Nelie Brinkman. Hij, de enige zoon van Aard en Sjaan de Goede. Zij, een van de vele kinderen uit het gezin van Gert en Cora Brinkman. Johan had nog één zuster, Ans. Zij was enkele jaren ouder dan hij. Er was een nieuwe meid nodig op ‘Lindenhove’ want Gree, de oude meid, was weg. Gree de Bie had de familie De Goede precies drieënvijftig jaar trouw gediend. Als zeventienjarig meisje was ze als stoepmeid bij de vader van Aard, dus de grootvader van Johan, begonnen. Aard had als kleuter bij Gree op schoot gezeten. In de leeftijd van zeventig jaar was ze bij haar zuster, die kort tevoren weduwe geworden was, ingetrokken. Ze had wat centjes gespaard, want als oude vrijster maakte ze weinig op. Na drieënvijftig jaar werken had ze het welletjes gevonden en had ze gezegd: ‘Aard, ik stop ermee: zoek maar een andere meid.’

Toen Aard haar in de kapwagen wegbracht, huilden Sjaan en Ans. Ook Johan had een brok

in zijn keel.

‘Ik ga de wereld niet uit hoor!’ zei Gree, maar de tanige oude meid pinkte toch ook een traantje weg toen zij in de kapwagen het erf afreed en nog even omkeek naar de voor haar zo vertrouwde hoeve ‘Lindhove’.

Door het vertrek van Gree was Sjaan de Goede genoodzaakt een andere meid te zoeken. Het toeval wilde dat kort tevoren de familie Brinkman op het dorp was komen wonen. Gert Brinkman had de plaats van een gestorven daggelder ingenomen en met zijn gezin ook het daggeldershuisje dat bij die baan hoorde. Nelie was de oudste dochter en met haar zeventien jaren moest zij meehelpen de hongerige maagjes van de vele kinderen in het gezin gevuld te houden. Toen Gert dan ook hoorde dat de oude meid bij ‘Lindhove’ weg was, had hij de boerin ’s zondags op het pleintje voor de kerk aangesproken en haar zijn dochter aanbevolen.

Zodoende was Nelie nu op weg naar haar nieuwe betrekking met Johan de Goede als gids.

‘Wat wonen jullie afgelegen, zeg,’ zuchtte ze. Ze vond het maar eng voor ’t eerst bij een nieuwe boer aan te kloppen. Blij was ze dan

ook dat ze er nu niet helemaal alleen voor stond.

Johan knikte. ‘Ja, zeg dat wel. Naar het dorp lopen doen we altijd over deze ka, maar als we ’s zondags met de kapwagen naar de kerk gaan, moeten we omrijden. Er is maar één verhard pad naar de grote grindweg.’

‘En met de fiets?’

Johan moest lachen.

‘Als je over deze ka kunt fietsen moet je het maar doen. Met nat weer raad ik het je niet aan.’ De grote bundel kleren en de zware tas die Nelig meezeulde, had Johan van haar overgenomen. Nelig protesteerde echter.

‘Laat mij die bundel maar dragen. Die is in ieder geval lichter dan de tas.’

‘Wat sjouw je dan allemaal mee?’

‘Mijn kleren en in die tas zitten spulletjes die ik op mijn kamertje wil zetten.’ Ze schrok een beetje van hetgeen ze zei. Ze wist eigenlijk helemaal niet of ze wel een eigen kamertje zou krijgen. Ze vroeg het Johan.

‘Daar bemoei ik me niet mee hoor,’ grinnikte hij, ‘dat zoek je maar met mijn moeder uit.’

‘Zeg het nou, je weet het best.’ Ze trok een pruilend gezichtje.

Johan keek haar van opzij aan. Leuk zag ze

eruit. Een beetje kinderlijk nog met haar pruilende ronde toetje. Ze bloosde ook een beetje toen hij haar aankeek. Daardoor kreeg ze een nog knapper smoeltje onder haar rode mutsje dat eigenwijs scheef over haar blonde krullen getrokken was.

‘Hoe oud ben je eigenlijk?’

‘Zeg ik niet. Eerst moet jij me vertellen of ik een eigen kamertje krijg.’

‘Dan zal ik het maar zeggen.’

‘Ja graag!’

‘Zestien.’

‘Flauw hoor! Ik dacht dat je zou zeggen dat ik een eigen kamertje krijg. Trouwens, ik ben al zeventien.’

Johan glimlachte. Hij kende die Nelie nog maar net en doorgaans was hij niet zo vlot met de meisjes, maar met haar was het anders. Ze was spontaan en het leek wel of hij haar allang kende. Pittig en leuk was ze. Een beetje vrolijkheid konden ze in het huis wel gebruiken, want sedert het vertrek van Gree was het somberheid troef. Verdrietig was het voor allemaal dat Gree niet meer bij hen was. Tot voor kort was het ondenkbaar geweest dat Gree weg zou gaan. ‘Onze Gree’ weg; dat kon gewoon niet. ‘Ik ga de wereld niet uit hoor!’ had ze gezegd.

Dat was maar goed ook. Gelukkig bleef ze op het dorp wonen. Samen met haar zuster in een proper huisje. Ze had ook nog gezegd dat hij met moeilijkheden altijd bij haar terecht zou kunnen. Hij had het beloofd. Hoe vaak had hij als kind niet bij haar uitgehuild in de keuken of op haar kamer als zijn vader hem een standje gegeven had om de een of andere kwajongensstreek. Een flinke draai om zijn oren was wel het minste geweest bij een vergrijp. 'Je moet je ook als een grote jongen gedragen,' zei Gree dan. Ze vond echter dat de handen van de boer nogal los zaten en trok de kleine Johan op haar knie en troostte hem. Tegen de boer er wat van zeggen deed ze allang niet meer. De boer zelf had als kleuter ook bij haar op schoot gezeten, maar dat was hij kennelijk vergeten. Naarmate hij ouder geworden was, was hij steeds stugger en norser geworden. Of die verhouding veroorzaakt was door Sjaan, met wie hij op wat latere leeftijd getrouwd was, kon moeilijk worden vastgesteld. Sjaan was een wat stille vrouw met een zwak gestel. Ze was vaak ziek. Daarom hingen de kinderen, Ans en Johan, erg aan Gree.

Johan schrok op uit zijn gemijmer doordat Nelig hem aan z'n mouw trok.

‘Zeg het nou eens,’ drong ze aan.

‘Wat?’

‘Je houdt me voor de gek. Het kamertje!’

‘O ja. Ik denk dat je de kamer van ‘onze Gree’ krijgt.’

‘Jullie Gree? Wie is dat?’

‘Dat is onze vorige meid.’

‘Ja natuurlijk! Die is heel lang bij jullie geweest hè? Pa heeft me dat verteld.’

Ze waren ‘Lindhove’ tot vlakbij genaderd.

‘Over Gree zul je nog genoeg te horen krijgen,’ lachte Johan. ‘Houd jij de tas maar even vast, dan trek ik de draai naar deze kant.’ Met de altijd gereedliggende haak trok hij de draai over de kromme vliet, die de ka van het boeren erf scheidde, naar zich toe.

‘Zo, nou zal ik je eerst eens aan mijn ouders en aan mijn zuster Ans voorstellen. Je treft het, want ze zullen nu wel allemaal aan de thee zitten.’

Al sinds mensenheugenis was het de gewoonte op ‘Lindhove’ ’s middags vóór melktijd gezamenlijk thee te drinken.

‘Schuif maar aan, dan schenk ik een kom thee voor je in,’ zei Sjaan de Goede hartelijk toen haar zoon Johan met Nelie binnengekomen was en haar voorgesteld had.